

Мај 2026 година.

ПРИРАЧНИК

за легален престој на странец во БиХ
врз основа на живот во (вон)брачна
заедница со државјанин на БиХ

Здружение Фарос

ПРИРАЧНИК за законскиот престој на странци во БиХ врз основа на (вон)брачна заедница со државјани на БиХ

Здружение Фарос

Клостерска 13

75 000 Тузла

Веб-страница: <https://www.faros-online.org/>

Е-пошта: udruzenjefaros@gmail.com

Видеа: https://www.youtube.com/watch?v=I0_GXYnb_9U

Прирачникот е составен во мај 2026 година.

Употреба на пол:

Сите изрази во ова упатство, дадени во еден граматички род, се однесуваат подеднакво и без дискриминација и на жените и на мажите.

Точност на информациите и одрекување од законска одговорност:

Овој прирачник е интелектуална сопственост на Здружението Фарос. Прирачникот, кој е од информативна природа, е составен врз основа на нашето најдобро знаење и искуство од теренската работа стекнато од 2009 година до денес. Информациите дадени во овој прирачник може да се променат во секое време. Затоа, ние не преземаме и не сносиме никаква законска одговорност за точноста на содржината или нејзината нецелосност. Препорачуваме да контактирате со надлежните органи за да ја потврдите точноста и комплетноста на информациите.

Донатори

Stiftung für soziale Zwecke Stuttgart, Dr. B. Ruisinger

Што треба да знаете како странец за легален престој во Босна и Херцеговина врз основа на „браќ или вонбраќна заедница со државјанин на БиХ“.

ВОВЕД

Постојат неколку законски основи за подолг престој на странски државјани во БиХ. Овој прирачник се фокусира на законската основа за „живеење во браќна или вонбраќна заедница со лице кое има државјанство на БиХ“.

Информации за живеалиштето по други основи може да се најдат на веб-страницата на Министерството за безбедност. Ова е линкот до таа страница: https://www.msb.gov.ba/inf_z_a_strance/default.aspx?id=14555&langTag=bs-BA

Правната основа за долгорочен престој на странски државјани во БиХ е утврдена во член 48 од Законот за странци (Службен весник на БиХ бр. 88/15).

ДЕЛ I

Престој од 90 дена во период од 180 дена за државјани на земји без виза

1. Прашање: Јас сум од Северна Македонија. Мојата идна сопруга е државјанка на Босна и Херцеговина. Сакаме да живееме во БиХ и да основаме семејство. Може ли да дојдам и да живеам во БиХ?

Одговор: Да, можно е. Можете да влезете во БиХ без виза. Можете да поминете максимум 90 дена во БиХ во период од 180 дена.

2. Прашање: Дали е можно да се остане во БиХ во неколку кратки прилики? Или можам да поминам само 90 последователни дена во земјата?

Одговор: Да, можно е да патувате во БиХ неколку пати. Едноставно треба да внимавате да не го надминете максималниот број на дозволени (90) дена престој во период од 180 дена. Методот на пресметка е малку комплициран, бидејќи оваа временска рамка се поместува наназад со секој ден престој во БиХ. Калкулаторот за престој во ЕУ може да биде корисен во овој случај: <https://www.visa-calculator.com/>

3. Прашање: Влегов на територијата на Босна и Херцеговина на 1 јануари 2026 година, а на 31.1.2026 година се вратив во Северна Македонија. Колку долго можам повторно да останам во БиХ?

Одговор:Првиот престој во БиХ од 1.1.-31.1.2026 траеше 31 ден. Можете да останете во БиХ уште 59 дена во период од 180 дена ($31 + 59 = 90$).

4. Прашање: Доколку повторно влезам на територијата на Босна и Херцеговина на 1 март 2026 година, колку долго можам да останам?

Одговор:Можете да останете вкупно 59 дена, односно најдоцна до 28 април 2026 година.

Во март: 31 ден;

Во април: 28 дена;

Вкупно: 59 дена.

Најдоцна до 28.4. мора да ја напуштите земјата. Тогаш вкупната должина на вашиот престој во БиХ ќе биде точно 90 дена во период од 180 дена ($31 \text{ ден} + 59 \text{ дена} = 90 \text{ дена}$).

5. Прашање: Како да се пресмета временски период од 180 дена? Од кога до кога трае?

Одговор: Периодот од 180 дена се поместува секој ден (во зависност од денот на влез во БиХ или денот на престој во БиХ). Ќе го објасниме со следниов пример:

Престојувате во Босна и Херцеговина од 1.1.-31.1.2026 година, а потоа од 1.3.-28.4.2026 година. Вкупно: 90 дена.

Пресметка: На денот на заминување од БиХ (28 април), периодот од 180 дена го вклучува периодот од 31 октомври 2025 година до 28.4.2026 година. Да претпоставиме дека сакате повторно да влезете во БиХ на 15 мај 2026 година. Погледнете од кој датум би започнал периодот од 180 дена, од дадениот датум, т.е. од 15.5.2026 година, и сметајќи 180 дена. Во овој случај, периодот од 180 дена би започнал на 16.11.2025 година и би траел до 15.05.2026 година.

За тој период, веќе е искористена можноста за 90 дена престој во Босна и Херцеговина. Затоа, не можете повторно да влезете во земјата на 15.05.2026 година. Најраниот датум за следниот влез во земјата би бил 20.07.2026 година.

Причина: Мора да почекате додека вашиот престој во јануари во БиХ „падне“ надвор од дадениот лимит од 180 дена. Да претпоставиме дека сакате да останете во БиХ 10 дена. Треба да имате поминато помеѓу 0 и максимум 80 дена во БиХ на денот на влегување во БиХ. Во тој случај, периодот од 180 дена започнува на 11.1.2026 година. 180 дена се бројат од 11.1. и се добива датумот 20.7.2026 година. Ова е првиот можен ден на влез во земјата и во овој случај можете да останете до 31.7.2026 година.

На наведениот датум на заминување од БиХ, ќе имате следниов број денови поминати во земјата:

а) 11.1. - 31.1.2026. (21 ден)

б) 1.3. - 31.3.2026. (31 ден)

в) 1.4. - 28.4.2026. (28 дена)

г) 20.7.- 30.7.2026. (10 дена)

Вкупно: 90 дена во период од 180 дена (11 јануари 2026 година - 30 јули 2026 година).

Доколку планирате неколку влезови и излези од земјата, тогаш калкулаторот на Европската Унија може да ви помогне: <https://www.visa-calculator.com/>

Правилата за престој на странци во БиХ во траење од 90 дена без обврска за добивање виза се исти како и правилата во ЕУ!

6. Прашање: Дали правилото од 90 дена во период од 180 дена важи за државјаните на сите земји?

Одговор: Не. Ова важи само за граѓаните на оние земји кои се на списокот на земји на кои не им е потребна виза за влез во БиХ. Сите други, како што се граѓаните на Индија, Пакистан, Египет, Нигерија, Бангладеш и неколку други земји надвор од Европа, им е потребна виза за влез во БиХ.

7. Прашање: Што треба да направам и кои документи ми се потребни за да останам во БиХ до 90 дена?

Одговор: По пристигнувањето во Босна и Херцеговина, во рок од 48 часа од влегувањето во земјата, мора да го пријавите вашето живеалиште во надлежниот теренски центар на Службата за странци или во најблиската полициска станица. Ова правило важи ако планирате да останете подолго од 3 дена. Ако влезете во земјата за време на викенд или празник, тие денови не се сметаат.

Таквата апликација бара следново:

- дека имате важечки пасош, т.е. пасошот на вашата земја;
- дека имате печат во вашата патна исправа со кој се потврдува влезот во земјата, кој го става службеник на граничниот премин при влез во земјата (овој печат го содржи датумот на влез, името на граничниот премин и стрелка што покажува надесно за влез или налево за излез од земјата);

ВНИМАНИЕ! Кога ќе ја преминете границата и службеникот ќе ви стави печат во пасошот, веднаш треба да проверите дали насоката на стрелката е точна. Понекогаш се случува службеникот ненамерно да стави печат со стрелка за излез од земјата, а патникот да влезе во земјата. Ова ќе доведе до проблеми при добивање „бела карта“.

- пред да одите во теренскиот центар или полициската станица, заверете ги копии од пасошот (треба да ја копирате страницата со вашите податоци и фотографија и страницата со печатот како доказ за влез во земјата);
- да ја пополните таканаречената „бела карта“ (ќе ја добиете во теренскиот центар или во полицијата);
- да платите такса од 10 км (ќе добиете уплатница во теренскиот центар или во полицијата);
- доколку престојувате во приватно сместување, тогаш лицето кое е сопственик на тоа сместување треба да достави изјава заверена од општината со која се потврдува дека престојувате кај нив;
- лицето со кое живеете треба да достави копија од личната карта, потврда за живеалиште (CIPS) и заверена копија од доказот за сопственост на станот или куќата (извод од ZK од земјишниот регистар).

Службеник во теренскиот центар или полициската станица ќе ја разгледа документацијата и ќе ја печати. Овој тип на виза трае максимум 90 дена во период од 180 дена.

8. Прашање: Доколку имам неколку влезови и излези од земјата во период од 180 дена, дали треба да добијам нова „бела карта“ по секој влез?

Одговор: Доколку секој пат престојувате на истата адреса, не треба да добивате нова „бела карта“. Таа важи вкупно 90 дена во период од 180 дена за престој на истата адреса.

9. Прашање: Лицето кое ми нуди сместување во Босна и Херцеговина има само договор за продажба на својот имот. Договорот не е заверен на нотар. Може ли да живеам кај тоа лице?

Одговор: Не можете да живеете кај такво лице. Газдата треба да стави на располагање за увид:

- нотарски заверен договор за купопродажба;
- извод од катастарот - катастар на недвижности;
- договор за изнајмување стан помеѓу сопственикот на имотот и подзакупецот заверен во општината.

10. Прашање: Кога ја менувам адресата на живеење за време на мојот престој во БиХ, дали треба да добијам нова „бела карта“?

Одговор: Да. Потребно е да се добие нова бела карта, а постапката е иста како во случајот опишан во одговорот на 7-мото прашање.

11. Прашање: Дали теренскиот центар ќе провери дали навистина сум на адресата што ја наведувам во „белата карта“?

Одговор: Досега немавме случај каде што е проверено присуството на наведената адреса.

12. Прашање: Дали е потребно да го носам пасошот и „белата карта“ со мене секогаш кога излегувам од дома?

Одговор: Да, мора да ги носите овие документи со вас. Доколку службените лица случајно ве идентификуваат, а вие ги немате тие документи со вас, ќе платите казна.

ДЕЛ II

Престој на странци во БиХ подолг од 90 дена

13. Прашање: Може ли да останам подолго од 90 дена во БиХ?

Одговор: Ова е можно ако ги исполнувате законските услови за дозвола за престој. Во овој прирачник ќе најдете информации за следната законска основа: „Брак на странец со државјанин на БиХ, вонбрачна заедница на странец со државјанин на БиХ“.

14. Прашање: Кои се последиците од престојот во БиХ без дозвола за престој?

Одговор: Секој странски државјанин, без дозвола за престој регулирана во согласност со законот на БиХ, се смета за нелегален мигрант кој на крајот се соочува со депортација од Босна и Херцеговина со забрана за влез во БиХ од минимум една до пет години. Новчана казна од 300 до 1.500 км се изрекува на странец кој престојува во БиХ подолго од периодот наведен во визата или дозволата за привремен престој, или подолго од периодот на важење на безвизниот престој (извор: веб-страница на Министерството за безбедност на БиХ)¹).

15. Прашање: Јас сум странец. Живеам во вонбрачна заедница со државјанин на БиХ. Имаме деца кои одат на училиште, а моментално сум бремена. Мислам дека затоа сум заштитена и дека институциите нема да ме депортираат.

¹ https://sps.gov.ba/?page_id=2519&lang=hr (прегледано: 9.3.2026)

Одговор: Не е вистина. Вашата моментална ситуација не претставува заштита од мерки за депортација. Мора да го легализирате вашиот престој за да бидете целосно заштитени.

16. Прашање: Неколку години живеам без дозвола за престој со сопругата и нашите заеднички деца во Босна и Херцеговина. Не знаев за тој закон и правила. Што можам да направам за да добијам дозвола за престој?

Одговор: Врз основа на нашето практично искуство во Сараевскиот кантон, се покажа дека мајките и татковците кои основале семејство со државјани на БиХ и не биле во можност да аплицираат за дозвола за престој, можат подоцна да аплицираат за оваа дозвола. Според наше мислење, не постои гаранција дека барањето ќе биде одобрено. Сепак, нашето искуство покажа дека во ниту еден случај барањето не е одбиено, освен кога лицето претходно сторило сериозно кривично дело.

Постапката е следнава:

- Барањето мора да се поднесе до надлежниот теренски центар на Службата за странци, по што следува изјава и подготовка на извештај од страна на вработените во центарот.
- На странецот ќе му биде врачена прекршочна наредба. Казната во износ помеѓу 300 и 1500 KM треба да се плати во рок од 8 дена. Службеникот ќе му ја одземе патната исправа на странецот.
- На странецот ќе му биде наредено да ја напушти БиХ до одреден датум. Неговиот пасош ќе биде вратен и тој мора да ја напушти БиХ на период од најмалку 90 календарски дена. Во тој период, тој не може да се врати во БиХ.

ВНИМАНИЕ! Секој влез и излез од земјата се регистрира со скенирање на вашиот пасош на граничниот премин. Доколку повторно влезете во БиХ во овој период, мислејќи дека никој нема да го регистрира вашиот влез, постои висок ризик да ви биде забранет повторен влез во БиХ.

По 90 дена поминати надвор од БиХ (во која било земја во светот), лицето може повторно да влезе во БиХ, при што треба да добие печат во пасошот при влегувањето во земјата и треба да добие „бела карта“ во теренскиот центар (виза со времетраење од 90 дена).

17. Прашање: Што треба да направам за да добијам таканаречена „бела карта“?

Одговор: Видете го одговорот на прашање 7 во првиот дел од оваа брошура.

Со оваа пријава и „бела карта“ можете легално да престојувате во БиХ 90 дена и да го искористите тој престој за да поднесете барање за одобрување на привремен престој од 12 месеци.

18. Прашање: Како можам да аплицирам за 12-месечна дозвола за привремен престој? Кои документи ми се потребни и колку чини сето тоа? Кога треба да ја поднесам мојата апликација?

Одговор: Барањето за одобрување на привремен престој треба да го поднесете најдоцна 15 дена пред истекот на „белата карта“ во теренскиот центар одговорен за вашето место на живеење во Босна и Херцеговина.

ВНИМАНИЕ! Доколку барањето го поднесете подоцна, така што имате помалку од 15 дена пред истекот на „белата карта“, постои ризик од плаќање новчана казна.

Потребните документи се:

1. Пополнета пријава за издавање на дозвола за привремен престој во БиХ. Можете да го подигнете формуларот во хартиена форма од теренскиот центар или да го преземете во електронска форма од официјалната веб-страница на Службата за странци, да го испечатите од двете страни, на еден лист хартија. Линк: https://sps.gov.ba/?page_id=2317

2. Уплатница за платена административна такса во износ од 150 КМ како доказ дека данокот е платен. Банкарски податоци: https://sps.gov.ba/?page_id=2292
<https://sps.gov.ba> > информации за странци > административни такси.

3. Фотографија за документи на подносителот на барањето од понов датум. Мора да биде со димензии 35 x 45 мм.

4. Пасош, т.е. патна исправа издадена од земјата на потекло.

ВНИМАНИЕ! Рокот на важење на патната исправа треба да биде најмалку три месеци подолг од периодот за кој се бара привремен престој.

На пример:

Влез во БиХ: 1.1.2026.

Пријава, добиена бела карта: 2.1.2026.

Белата карта важи до: 31.3.2026 година.

На 15.3.2026 година поднесувам барање за добивање дозвола за привремен престој во траење од 12 месеци (до 14 март 2027 година).

Мојот пасош треба да важи најмалку до 15.6.2027 година.

ВНИМАНИЕ! Доколку пасошот е важечки до 31.1.2027 година, се одобрува привремен престој до тој датум наместо престој од 12 месеци.

5. Заверена копија од пасош – копирана:

- страница со општи информации (име, презиме, датум на раѓање, датум и место на издавање на пасошот итн.);
- страницата со последниот печат од граничниот премин при влез во земјата.

ВНИМАНИЕ! Копијата од страницата со податоци и копијата од страницата со печатот добиен при влегување во земјата мора да бидат на истата страница хартија.

6. Лекарско уверение од кое е очигледно дека странецот не боледува од болест што претставува закана за јавното здравје во Босна и Херцеговина. Уверението не смее да биде постаро од 3 месеци.

19. Прашање: Како можам да добијам лекарско уверение и колку чини?

Одговор: Најдобро искуство имаме во приватната установа „Санаса“ во Сараево. Инаку, лекарско уверение може да се добие во кој било здравствен центар и чини околу 100 KM.

7. Доказ за здравствено осигурување во БиХ за странец.

20. Прашање: Каде можам да аплицирам за здравствено осигурување и колку чини?

Одговор: Најдобро искуство имаме со приватни осигурителни компании како што се „Триглав осигурување“ и „Сонце осигурување“. Овие полиси за осигурување чинат приближно 100-120 KM за период од 12 месеци. Во случај на болест, тие покриваат преглед, лекување, лекови и медицински потрошен материјал.

Доказ за здравствено осигурување е копија од полисата за осигурување.

8. Уверение дека не се води кривична постапка против странецот во земјата на потекло и верувањето дека странецот не е казнет за кривично дело. И двата уверенија мораат да бидат издадени од надлежните органи во земјата на потекло каде што странецот има редовно место на живеење. Уверението не смее да биде постаро од 6 месеци.

21. Прашање: Како можам да ги добијам овие уверенија во мојата земја на потекло?

Одговор: Најдобро би било да ги набавите и донесете пред да пристигнете во Босна и Херцеговина. Доколку веќе сте во Босна и Херцеговина, имате неколку опции:

- a. Можете да испратите полномошно, заверено кај нотар, до доверливо лице во земјата на потекло и да го замолите да го поднесе барањето за уверението и да ви го испрати по пошта.
- b. Можете да го поднесете вашето барање преку амбасадата на вашата земја во БиХ на следниов начин: Мора лично да одите во амбасадата во Сараево или во конзулатот во Бања Лука. Донесете ја вашата лична карта и пополнете го барањето што ќе го добиете таму! Платете ја таксата во амбасадата! Ќе можете да ги подигнете вашите уверениа во рок од 2 до 7 дена.

22. Прашање: Јас сум државјанин на Северна Македонија и веќе сум во БиХ. Како можам да добијам уверение за неказниност од мојата земја?

Одговор: Постојат два начина.

- a. Преку Амбасадата на Северна Македонија во БиХ:
Барањето се поднесува лично со пасошот и барањето во Амбасадата. Бараниот документ се доставува по пошта или се подигнува лично.
- b. Можно е да се овласти некого во Северна Македонија преку нотаризирано полномошно. Тоа лице поднесува барање до Министерството за правда/МВР на Северна Македонија.

По издавањето, уверението може да ви биде испратено по пошта или курирска служба.

в. Онлајн: Северна Македонија има дигитална платформа „е-Влада“: <https://www.ujp.gov.mk>

ВНИМАНИЕ! Сите документи што ги поднесувате со вашето барање за дозвола за престој мора да бидат преведени на јазикот што официјално се користи во Босна и Херцеговина, што значи дека судски преведувач за македонски јазик мора да ги преведе овие документи. Во Сараево, успешно соработуваме со агенцијата за превод од Барбадос.

23. Прашање: Колку ги чинат овие верувања граѓаните на Северна Македонија?

Одговор: Доколку овластите некого во Северна Македонија, плаќате такса од околу 5-6 евра. Доколку поднесете барање преку Амбасадата, целата постапка чини околу 20-30 евра.

ВНИМАНИЕ! Не гарантираме дека цените нема да се променат. За тековните цени мора да се распрашате во Амбасадата на Србија.

9. Доказ за сместување за странец

24. Прашање: Мојата (не)венчана сопруга живее во своја приватна кука која не е регистрирана во Катастарот на недвижности. Како можам да докажам законски престој?

Одговор: Единствениот начин е сопственикот на домот да има нотарски заверен договор за продажба со кој се докажува сопственоста.

25. Прашање: Мојата (не)венчана сопруга живее во кука или стан што се издава под кирија. Како можам да докажам дека сум во легален смештај?

Одговор: Единствениот начин да се докаже законско сместување е да се има:

- Договор за односи на закупец помеѓу сопственикот на имотот и закупецот (вашата (не)венчана сопруга), заверен од општината. Ова бара од сопственикот да го регистрира издавањето на стан кај даночната администрација и да го оданочи приходот.
- Изјавата на сопственикот на недвижнината може да содржи изјава дека странецот живее бесплатно, па затоа не мора да биде регистриран кај даночната администрација.

26. Прашање: Мојата (не)венчана сопруга живее во социјален стан. Како можам да докажам дека сум во легален смештај?

Одговор: Доказ е договорот за користење на социјалниот стан, во кој се наведени сите лица што живеат во него. Невенчана или венчана сопруга дава изјава заверена од општината дека во тој стан живее странец.

10. Доказ за средства за издршка

27. Прашање: Мојот сопружник нема договор за вработување на неопределено време. Како можеме да докажеме дека постојат средства за издршка?

Одговор: Начинот на кој може да се докаже постоењето на средства за издршка не е конкретно дефиниран во законот. Она што е потребно во секој случај е заверена изјава од брачниот другар или вонбрачниот партнер дека тие ги сносат трошоците за издршка на странецот. Оваа изјава ја заверува општината во местото на живеење.

Што се однесува до доказот за приход, врз основа на нашето искуство, можно е да се приложи:

- доказ дека странецот, или (не)брачниот партнер, има средства на банкарска сметка (доказ: банкарска потврда);
- договор за вработување или договор за работа (доказ: потврда од работодавачот или заверена копија од договорот за вработување);
- друг вид доказ за приход, на пр. потврди за набавка на секундарни сировини.

28. Прашање: Колку е вкупната цена трошоците за привремен престој?

Одговор: Зависи од тоа од која земја доаѓате и дали веќе сте во БиХ или не:

Задолжителен документ	Странец од Северна Македонија
„Бела карта“, т.е. виза за 3 месеци	8 евра
Казна за прекршок	150 до 750 евра
Такса за привремен престој	100 евра
Медицинско уверение	60 евра
Здравствено осигурување	60 евра
Изјави за неказниност под заклетва (2) со полномошно	30 евра
Превод од судски преведувач	50 до 100 евра
Фотографии, заверки на документи, копии	10 евра

ВНИМАНИЕ! За полесно упатување, ги заокруживме износите. Овој преглед на цените е наменет како ориентација. Цените може да варираат во зависност од тоа со која институција или давател на услуги работите.

29. Прашање: Имам статус на привремен престој во БиХ врз основа на брак или вонбрачна заедница со државјанин на БиХ. Дали можам да добијам здравствено осигурување преку Заводот за здравствено осигурување?

Одговор: Да, под услов вашиот (вон)брачен партнер има осигурување преку Заводот за здравствено осигурување:

- или врз основа на работен однос (договор за вработување);
- или со пријавување во Службата за вработување („Биро“).

30. Прашање: Кога ќе добијам одобрение за привремен престој во БиХ, дали ќе можам да се вработам, т.е. да потпишам договор за вработување во компанијата?

Одговор: Доколку сте во брак со државјанин на БиХ или живеете во вонбрачна заедница и сте добиле дозвола за привремен престој, можете да започнете работен однос и не ви е потребна работна дозвола. (Правна основа: Закон за странци 88/15, член 78.в)

31. Прашање: Имам дозвола за привремен престој во БиХ. Дали можам да добијам финансиска помош од државата ако сум во состојба на социјална потреба?

Одговор: Не. Како странец со дозвола за привремен престој, обично немате право на социјална помош. Државата претпоставува дека вашиот сопружник или вонбрачен партнер има средства да ги покрие трошоците за живот, како што е наведено во изјавата поднесена заедно со другите документи со барањето за дозвола за привремен престој.

32. Прашање: Кога и како треба да поднесам барање за продолжување на мојата дозвола за престој?

Одговор: Барањето за продолжување на привремениот престој се поднесува не порано од 60 дена и не подоцна од 15 дена пред истекот на одобраниот период на престој.

Потребните документи се:

1. Пополнето барање за издавање на дозвола за привремен престој во БиХ.

Образецот може да се подигне во хартиена форма во теренскиот центар или да се преземе во електронска форма од официјалната веб-страница на Службата за странци и да се испечати од двете страни, т.е. на еден лист хартија. Линк: https://sps.gov.ba/?page_id=2317

2. Уплатница за платена административна такса во износ од 150 КМ како доказ дека данокот е платен. Банкарски податоци: https://sps.gov.ba/?page_id=2292
<https://sps.gov.ba> > информации за странци > административни такси

3. Заверена копија од пасош:

- страница со општи информации (име, презиме, датум на раѓање, датум и место на издавање на пасош, итн.);
- страницата на која има налепница за одобрување на привремен престој или претходно продолжен привремен престој.

4. Доказ за здравствено осигурување во БиХ за странец.

Забелешка: Или полиса за приватно здравствено осигурување или доказ за осигурување преку Заводот за здравствено осигурување, преку сопружник или вонбрачен партнер.

5. Уверение дека не се води кривична постапка против странецот од Босна и Херцеговина.

Уверението се добива во Општинскиот суд во местото на живеење на странецот.

33. Прашање: Дали ми е потребна дополнителна документација ако живеам во вонбрачна заедница со државјанин на БиХ?

Одговор: Да. Дополнително треба да го прикачите следново:

1. потврда (за двајцата партнери) за слободен брачен статус;
2. изјави од двајцата партнери и двајца сведоци заверени од општината дека живеат во вонбрачна заедница најмалку 3 години (сите изјави се дадени одделно, така што вкупно има 4 изјави).

ДЕЛ III

Стекнување државјанство на БиХ

Закон за државјанство на БиХ

Член 9.

(1) Странец, кој поднел барање за стекнување државјанство на БиХ, може да стекне државјанство преку натурализација ако ги исполнува следниве услови:

- а) дека наполнил 18 години;
- б) да има одобрено постојан престој на територијата на Босна и Херцеговина најмалку три години пред поднесувањето на барањето;
- в) да има доволно познавање на писмото и јазикот на еден од составните народи на Босна и Херцеговина;
- г) дека не му е изречена мерка на безбедност протерување на странци од земјата или заштитна мерка на отстранување на странци од територијата на Босна и Херцеговина од страна на орган чијашто законитост е утврдена со Уставот и дека оваа одлука е сè уште во сила;
- д) дека не е осуден/а за кривично дело со умисла повеќе од три години во период од 8 години од денот на поднесување на барањето;
- ѓ) да се откаже или на друг начин да го изгуби своето претходно државјанство пред да стекне државјанство на БиХ, освен ако билатерален договор наведен во член 14 не предвидува поинаку. Откажување или губење на претходното државјанство нема да биде потребно ако тоа не е дозволено или не може разумно да се бара;
- е) дека против него не се покренува кривична постапка, освен ако не може разумно да се бара доказ за исполнување на овој услов;
- ж) да не претставува закана за безбедноста на Босна и Херцеговина;
- и) да имаат сигурен постојан извор на приход во износ што овозможува егзистенција или да можат да обезбедат сигурен доказ за финансиски средства за сопствена издршка;
- ј) дека ги намирал сите даночни или други финансиски обврски;
- и) да потпише изјава со која го прифаќа правниот систем и уставниот поредок на Босна и Херцеговина и
- ј) да има важечка гаранција за стекнување државјанство на БиХ.

(2) натурализацијата нема да се одобри, дури и ако подносителот на барањето ги исполнува општите услови за натурализација, ако постојат основани основи за сомневање дека давањето на натурализација на тоа лице би ја загрозило безбедноста на Босна и Херцеговина и јавниот ред и мир, или ако натурализацијата не е во согласност со интересите на Босна и Херцеговина од некоја друга причина утврдена врз основа на целокупна проценка на состојбата на подносителот на барањето.

Стекнување државјанство на БиХ преку олеснета натурализација

Член 10.

Брачен другар/ка на државјанин на Босна и Херцеговина, кој е странски државјанин, може да стекне државјанство на Босна и Херцеговина под следниве услови:

- а) бракот да трае најмалку пет години пред поднесувањето на барањето и дека сè уште трае во времето на поднесување на барањето;
- б) да се откаже или на друг начин да го изгуби своето претходно државјанство пред да стекне државјанство на БиХ, освен ако не е поинаку предвидено во билатерален договор наведен во член 14. Откажувањето или престанокот на претходното државјанство нема да биде потребно ако тоа не е дозволено или не може разумно да се бара;
- в) да има одобрен постојан престој на територијата на Босна и Херцеговина;
- г) дека не претставува закана за безбедноста на Босна и Херцеговина.

34. Прашање: Кои услови треба да ги исполнам за да добијам државјанство преку олеснета натурализација?

Одговор: Брак мора да биде вистинит, што значи дека всушност мора да сте во брак и да живеете заедно.

Дополнителни услови се:

- одобрување за привремен престој од најмалку една година;
- одобрување за продолжување на привремениот престој;

35. Прашање: Каде да поднесам барање за државјанство на БиХ?

Одговор: Надлежна институција за донесување одлука е Министерството за цивилни работи на Босна и Херцеговина, Сектор за државјанство. Од искуство, знаеме дека барањето за државјанство се поднесува до полициската станица во општината каде што подносителот на барањето има регистрирано живеалиште. Доколку сте надвор од Босна и Херцеговина, барањето го поднесувате преку амбасадата или конзулатот на Босна и Херцеговина.

36. Прашање: Која документација треба да ја приложам кон барањето за стекнување државјанство на БиХ?

Одговор: Подносителот на барање треба да ги добие и подготви следниве документи:

- извод од матичната книга на родените;

ВНИМАНИЕ! Бракот мора да биде регистриран во матичната книга на родените и запишан во изводот од матичната книга на родените!

- уверение за државјанство на матичната земја;
- заверена копија од пасош (копирајте ги страниците со податоци и налепници од теренскиот центар на истата страница хартија);
- извод од матичната книга на венчани (венчаница);

ВНИМАНИЕ! Во документот треба да биде наведено „дека документот е издаден со цел остварување на правата на граѓаните во странство (стекнување државјанство на БиХ)“!

- потврда за неводење кривична постапка од судот (општински суд во местото на живеење на странецот во БиХ);
- заверена изјава за почитување на правниот систем и уставниот поредок на БиХ, за што постои образец;
- доказ за уплата на надоместокот (заверена уплатница - 450 KM);
- уверение од Служба за работи со странци за пријавување на живеалиште на територијата на Босна и Херцеговина;
- уверение за државјанство на БиХ на државјанин на БиХ (брачен партнер или вонбрачен партнер), не постаро од 6 месеци.

37. Прашање: Дали треба да се откажам од моето државјанство во мојата земја кога ќе добијам државјанство на БиХ?

Одговор: Да, бидејќи не постои билатерален договор меѓу БиХ и Северна Македонија.

38. Прашање: Која е постапката?

Условите се:

- Мора да бидат во брак со државјанин на БиХ најмалку 5 години.
- Тие мора да добијат постојан престој, а дури потоа можат да аплицираат за државјанство.

Попрецизно кажано, по одобрувањето на привремениот престој за една година, а непосредно пред истекот на тој престој, се поднесува барање за продолжување на привремениот престој за 12 месеци. Привремениот престој од една година мора да се продолжи уште 4 пати потоа. Пред истекот на привремениот престој, во текот на 5-тата година од законскиот престој во БиХ или по 4-тото продолжување, лицето може да поднесе барање за постојан престој. По 12 месеци во статус на постојан престој (по вкупно 6 години законски престој), лицето може да поднесе барање за државјанство.

- Како граѓанин на Северна Македонија, мора да доставите и превод на документацијата од вашата матична земја (превод од судски преведувач).

- Како граѓанин на Северна Македонија, мора да доставите доказ за задоволително ниво на познавање на писмото и јазикот во службена употреба во БиХ.

39. Прашање: Како можам да докажам дека имам задоволително ниво на познавање на писмото и јазикот во службена употреба во БиХ?

Одговор: Постојат неколку опции:

- a. со полагање испит за познавање на јазикот за стекнување државјанство во институции чии сертификати се признати од надлежното министерство;
- b. со поднесување на потврда за вработување и секојдневна употреба на јазикот на работа, издадена од работодавачот, доколку работите во БиХ и редовно го користите јазикот во службена употреба во БиХ на работа;
- c. врз основа на разговор што вработен во надлежниот орган може да го води со вас на службениот јазик што се користи во БиХ.

40. Прашање: Кои училишта и институции организираат испити за познавање на јазикот и нивните дипломи ги признава органот надлежен за доделување државјанство на БиХ?

Одговор: Следните институции, приватни училишта и државни образовни институции, организираат курсеви за странци, како и испити за познавање на јазикот и можат да издаваат сертификати признати од Министерството за граѓански работи:

а)Филозофски факултет, Универзитет во Сараево - Оддел за босански, хрватски и српски јазици

Веб-страница:<https://ff.unsa.ba>

Адреса: Фрање Рачко 1, 71000 Сараево

Телефон: 033/253-112

Постапка:

- Напишете барање за полагање испит за докажување на познавање на јазикот во Босна и Херцеговина со цел да поднесете барање за државјанство на Босна и Херцеговина. Напишете го барањето во слободна форма, бидејќи нема готов формулар.
- Платете 175,50 КМ за трошоци за испит. Упатствата за плаќање (број на сметка и банкарски податоци) ќе ги добиете од факултетот.
- Барањето и оригиналната уплатница (доказ за плаќање) се поднесуваат заедно на протоколот на Филозофскиот факултет.

Професорот од Катедрата за босански, хрватски и српски јазици, кој ги организира испитите и го закажува испитот, обично пристигнува во рок од 7 до 10 дена.

Самиот испит обично трае до еден час, иако неговото времетраење може да варира во зависност од конкретниот случај. По полагањето на испитот, кандидатот ќе има готов сертификат во рок од неколку дена и ќе биде известен за тоа по е-пошта. Сертификатот го наведува достигнатото ниво на познавање на јазикот според Заедничката европска референтна рамка за јазици (CEFR), од ниво A1 до ниво C2.

б) Факултет за хуманистички науки, Универзитетот Џемал Биједиќ во Мостар-
Оддел за босански јазик и литература

Контакт телефон: 036/571-559

Факултетот организира испити, но не беше можно да се открие дали Министерството за цивилни работи го признава сертификатот.

в) Филолошки факултет, Универзитет во Бања Лука

Добивме информација (во март 2026 година) дека во моментот не организираат испити за познавање на српскиот јазик, но постои можност за повторно организирање на испитот од октомври 2026 година.

Студентските служби можат да обезбедат информации во врска со овие прашања.

Телефон: 051/340-134

г) Здружение на лингвисти за јазик и култура ("Здружение на лингвисти за јазик и култура"

Веб-страница: www.lingvisti.ba

Адреса: Ложионска 15/II, 71000 Сараево, Телефон/факс: 033/645-343

Здружението организира испити и издава сертификати за познавање на јазикот во БиХ на луѓе кои сакаат да аплицираат за државјанство на БиХ. Тие велат дека досега Министерството за цивилни работи го признало нивниот сертификат, иако здружението нема формална акредитација. Цената за полагање на испитот е 100 KM.

д) Јазично училиште „Bosnian2Go“

Веб-страница: <https://bosnian2go.com/>

Адреса: Скендерија 34, 71000 Сараево

Телефон: 062/235-533

Сертификатот на училиштето е признаен од Министерството за цивилни работи, според соопштението на училиштето.

41. Прашање: Колку чини барањето за државјанство на БиХ за граѓаните на Србија?

Одговор: Таксата што треба да се плати со барањето е 450 КМ (230 евра).

Покрај тоа, ќе имате трошоци за:

- извод од матичната книга на родените од матичната земја: 22 евра (преку амбасадата);
- извод од регистарот на државјани (потврда за државјанство) од матичната земја: 40 евра (преку амбасадата);
- уверение за неказниност од матичната земја: 33 евра (преку амбасадата);
- превод на уверението од судски преведувач: 50 – 100 евра
- уверение за неводење кривична постапка во БиХ: 15 КМ (7,50 евра);
- потврда за познавање на јазик во службена употреба во БиХ за граѓани за кои тој јазик е странски: 100 – 175 КМ (50 – 95 евра).

42. Прашање: Кога ќе добијам државјанство на БиХ, дали веднаш ги имам сите права во БиХ?

Поконкретно, дали можам да се регистрирам во агенција за вработување ако сум невработен? Дали можам да добијам здравствено осигурување преку агенцијата? Дали можам да добијам здравствено осигурување преку мојот (вонбрачен) партнер? Дали можам да добијам социјална помош ако сум во состојба на социјална потреба?

Одговор: Кога ќе добиете одлука за државјанство на БиХ, поднесувате барање за доделување на ЕМБГ (единствен идентификациски број на граѓанинот). Кога ќе го добиете ЕМБГ, можете да поднесете

барање за издавање лична карта од БиХ. Откако ќе ја добиете вашата лична карта, можете да станете корисник на социјални услуги (на пр. да добивате еднократна помош) од надлежниот центар за социјална работа само по 12 месеци.

Штом добиете државјанство и ако вашиот сопружник има здравствено осигурување преку биро или работа, можете веднаш да добиете здравствено осигурување. Ако вашиот сопружник има здравствено осигурување преку социјалните служби, мора да чекате една година за да станете погодни за здравствено осигурување. Веднаш имате право на јавна кујна. Тоа беше нашето искуство во Сараевскиот кантон. Исто така, треба директно да се консултирате со општината.

43. Прашање: Немам доволно пари да ги платам трошоците. Дали е можно мојот сопружник да добие финансиска помош од центарот за социјална работа?

Одговор: Можеме да го сметаме ова за можно. Сите центри за социјална работа генерално имаат можност да доделат еднократна финансиска помош на семејства на кои им е потребна социјална помош, т.е. корисници на социјална помош, по барање. Износот на финансиската помош зависи од бројни критериуми, според важечкиот Закон за социјална заштита, како што се бројот на членови на семејството, нивото на приход итн.

Препорачуваме да контактирате со соодветната социјална служба и директно да разговарате со надлежниот социјален работник за тоа како би можела да изгледа помошта околу трошоците за дозвола за престој.